

Prof. univ. dr. Iulian Negrilă

Facultatea de Psihologie și Științe ale Educației

Universitatea de Vest "Vasile Goldiș"

Arad

UDK: 371.95

ISSN 1820 - 1911, 14 (2008), p. 464-466

FAMILIA ȘI COPILUL SUPRADOTAT

Despre copiii supradotați s-au emis numeroase ipoteze. Ei sunt aceia care au posibilitatea de performanțe și abilități potențiale, au o capacitate intelectuală bună, o gândire creatoare, imagini vizuale reprezentative și capacități psihomotorii. Acești copii au capacitatea de a atinge unele performanțe cum ar fi: posibilitatea de comunicare orală și scrisă, având la bază un vocabular bogat, rezultate bune la învățătură, multă lectură, descoperirea de noi alternative, înlăturând rutina, manifestă emoții pozitive, identifică ușor legăturile dintre fenomene, acțiuni, au simțul umorului, acumulează repede informații, cunoștințe noi, sunt foarte curioși, sunt independenți, au o gândire flexibilă și critică, o memorie deosebită, nu acceptă șabloanele, sunt creatori și dornici de a afla cât mai multe, sunt spontani, doresc schimbările și manifestă sensibilitate la frumos.

Acești copii provin din toate mediile sociale, nu există o repartizare din acest punct de vedere. Ei se pot naște atât în familii de intelectuali, cât și din părinți cu studii medii, diferența decisivă, pentru viitorul unui copil supradotat, fiind adusă de mediul în care el crește, învață și își dezvoltă abilitățile.

De aici decurge și atitudinea părinților față de copiii lor. Părinții trebuie să înțeleagă că nu constituie o tragedie dacă între ei și copii apar diferențe de opinii. În aceste situații, copiii nu trebuie suprasolicitați, ci înțeleși în toate demersurile lor. Părinții să aibă mereu în vedere că ei sunt totuși copii și au nevoie și de unele recompense și chiar de timp pentru joacă.

Pot fi și situații în care un copil supradotat să aibă, într-o anumită direcție, un eșec. În acest caz, părinții sunt cei chemați să le sară în ajutor. De altfel, părinții sunt atenți la grija de a nu se dezvolta unilateral copiii lor. Dar, cel mai important lucru, în relația dintre părinți și copiii lor supradotați, este ca ei să nu uite de afecțiune, tandrețe, grija față de toate nevoile copiilor. Părinții trebuie să creeze o atmosferă familială echilibrată și sigură, să

accepte copilul cu toate nevoile sale și nu doar pentru că este performant. Ei trebuie să se implice mai mult în creșterea și dezvoltarea psihică a copilului, indiferent de vârsta lui, întrucât copilul este “o ecuație fără necunoscute !”

Creșterea unui copil supradotat este un demers plin de importanță care necesită multă pricepere și grijă deosebită, în cazul în care părintele se simte depășit de situație, va apela la specialiști.

Practica a dovedit că astfel de copii au totuși nevoie de ajutor, de afecțiune, dar să-i lase să gândească singuri, să nu le ofere soluții – ci, doar să-i încurajeze.

Copiii supradotați posedă această caracteristică și în mod ereditar. Adică, ei se nasc cu unele predispoziții care se dezvoltă într-un mediu familial corespunzător, unde găsesc stimulii necesari și sunt încurajați. Pentru o dezvoltare armonioasă a acestor copii sunt necesare unele acțiuni cum ar fi lectura unor opere preferate, o dietă echilibrată cu fructe, legume, cereale, lactate etc.

Lor trebuie să li se asigure o securitate emoțională, o îmbrățișare tandră și siguranță copilului, afectivitatea nu trebuie să lipsească din relațiile familiale; acordarea unei atenții sporite sportului, întrucât ajută copilul să se integreze într-o colectivitate, să învețe să respecte unele reguli de conviețuire socială, să asculte, descoperind jocul în echipă și competiție.

În ceea ce privește școala, elevii supradotați, nu sunt cei mai străluciți. Faptul acesta se datorează organizării și strategiilor didactice care nu sunt concepute pentru acești copii și nu-i încurajează să-și dezvolte originalitatea și imaginația.

Pe de altă parte, inteligența lor nu se reflectă întotdeauna în rezultate școlare bune. Dimpotrivă, majoritatea sunt considerați mediocri, iar unii dintre ei rămân repetenți sau abandonează școala, din cauză că sfera lor de interes depășește limitele programei școlare. Există și exemple celebre: Albert Einstein a vorbit la patru ani și a citit la șapte ani. Thomas Edison a fost catalogat drept „prea prost ca să poată învăța ceva”, de către profesorii săi, când era copil, iar Winston Churchill a rămas repetent în clasa a șasea.

Legislația românească acordă atenție copiilor supradotați, dar și educației părinților acestora. Astfel, în perioada 27 – 29 mai 2007 s-a desfășurat la Suceava prima Conferință națională pentru educația copiilor supradotați a asociației Gifted Education, sub egida Institutului Român de Studii și Cercetări Avansate (IRSCA) și a Fundației Naționale de Tineret.

Aceasta a avut drept scop identificarea unor modalități de cultivare și pronovare a tinerilor supradotați din România. S-a pus și problema înființării unei federații românești afiliată la standardele și organizațiile internaționale care să desfășoare programe speciale de psihopedagogie și consiliere pentru copiii cu aptitudini deosebite.

Tot în România, la 7 mai 2007, IRSCA Gifted Education a deschis trei cursuri de formare în metodologiile de proiectare a curriculei destinate învățării individualizate, pentru părinții cu copii supradotați. Acestea sunt coordonate de prof. dr. Florian Colceag, președintele IRSCA Gifted Education care are în obiectiv pe copiii supradotați și talentați prin parcurgerea programelor de descoperire a potențialului lor și prin organizarea cursurilor de învățare accelerată.

În prezent asociația pregătește profesorii în metodologiile „Gifted Education” creează centre specifice de pregătire pentru copii, dezvoltă rețele de experți, mentori, tutori și sprijinitori pentru copiii înzestrați și elaborează planuri și metodologii de studiu pentru aceștia.

Atât sprijinul părinților cât și al profesorilor sunt decisive în dezvoltarea talentului copilului supradotat.